

www.ketab.ir

اقتصاد، فرهنگ و سیاست

از زیست محیط تا خودفرمانروایی

نگارخانه
نشر نگاه معاصر

کورنلیوس کاستوریادیس
دانیل کوهن بندیت

ترجمه: امیر نیکایی

نگاه

اقتصاد، فرهنگ و سیاست (از زیست محیط تا خودفرمانروایی)

نویسنده: کورنلیوس کاستوریادیس | دانیل کوهن بندیت

ترجمه: امیر نیکپی

ویرایش: مهدی صالحی

ناشر: نشر نگاه معاصر (وابسته به مؤسسه پژوهشی نگاه معاصر)

مدیر هنری: باسم الرسام

طرح روی جلد و آرایش کتاب: کوروش شبگرد

لیتوگرافی: نوید

چاپ و صحافی: نادر

نوبت چاپ: یکم، ۱۴۰۰

شمارگان: ۷۷۰

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۹۰-۰۰۱-۴

www.negahmoaser.ir

سرشناسه	کاستوریادیس، کورنلیوس، ۱۹۲۲-۱۹۹۷ م. Castoriadis, Corneliuse, ۱۹۲۲-۱۹۹۷
عنوان و نام پدیدآور	اقتصاد، فرهنگ و سیاست: از زیست محیط تا خودفرمانروایی / کورنلیوس کاستوریادیس، دانیل کوهن بندیت؛ ترجمه امیر نیکپی؛ ویرایش مهدی صالحی. تهران: نگاه معاصر، ۱۴۰۰. ۲۱۵/۵×۱۴/۵. ۸۶ ص. شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۹۰-۰۰۱-۴
مشخصات نشر	فیبا
مشخصات ظاهری	عنوان اصلی: De la ecologia a la autonomia, ۱۹۸۲
شابک	از زیست محیط تا خودفرمانروایی.
وضعیت فهرست نویسی	محیط زیست‌شناسان -- مناظره‌ها
یادداشت	Debates -- Environmentalists
عنوان دیگر	محیط زیست
موضوع	Environment
موضوع	حقوق محیط زیست
موضوع	Environmental law
موضوع	کن-بندیت، دانیل، ۱۹۴۵- م.
موضوع	Cohn-Bendit, Daniel, ۱۹۴۵-
شناسه افزوده	نیک پی، امیر، ۱۳۳۹ - مترجم
شناسه افزوده	GE۵۵
شناسه افزوده	۳۳۳/۷۲۰۹۲۲
رده بندی کنگره	۷۴۴۲۱۶۰۱
رده بندی دیویی	فیبا
شماره کتابشناسی ملی	
وضعیت رکورد	

نشانی: تهران | مینی سیتی | شهرک محلاتی | فاز ۲ | مخابرات | بلوک ۳۸ | واحد ۲ شرقی

۲۲۴۴۸۴۱۹

negahe.moaser94@gmail.com

nasher_negahmoaser

مقدمه

در ۲۷ فوریه ۱۹۸۰، به ابتکار گروهی از فعالان زیست محیط و با حضور حدود ۸۰۰ نفر، در شهر لوون^۱ بلژیک میزگردی برگزار کردیم. در ابتدا، کورنلیوس کاستوریادیس و دانیل کوهن بندیت درباره مبارزه ضداتمی و زیست محیط و سیاست، مباحثی مطرح کردند و سپس گفت و گو درگرفت. متن پیش رو، تاندازه‌ای بیانگر پیش فرض‌های مشترک و پرسش‌ها و تردیدهای سخنرانان است. در اینجا، لازم است پرسش‌واره‌ای را با مخاطبان در میان بگذاریم که مدت‌هاست در ذهن ما شکل گرفته و مهم‌ترین محورهایش، به تدریج از خلال چندین نشست درونی استخراج شده است. در واقع، با ارجاع به این پرسش‌واره بود که مضامین گفت‌وگو میان سخنرانان و مشارکت‌کنندگان مطرح شد و شکل گرفت.

در ابتدای میزگرد کوشیدیم به صورت محدود و روشن، برخی پرسش‌های مطرح شده در نشست‌های مقدماتی را بیان کنیم. این پرسش‌ها در باره مضامین باسابقه‌ای است که مجموعه جریان‌های طرفدار زیست محیط مطرح کرده‌اند؛ مضامینی همچون "طبیعت و جامعه"، "علم و تکنولوژی" و "علم و جامعه". در چندین موضوع، پاسخ‌های جریان‌های مختلف زیست محیطی به این پرسش‌ها، به ابهام‌های عمیقی نیز دامن زده است. برای نمونه، انتخاب گونه‌ای فناوری برای تولید انرژی، در جایگاه محور مرکزی گفتمان زیست محیطی، ابتکاری در نظرمان آمد که نقش متمایزی برای فن قائل می‌شود و آن را عاملی مهم و تعیین مرکزی و مبنایی و اجرایی و به مثابه کارکرد نهاد اجتماع تعریف می‌کند.

مشخص شدن ابهام‌ها و پرسش‌های گسترده و بنیادین، ما را به این نکته رساند که درباره مواضع پذیرفته شده توسط جریانات زیست محیطی و مواضع جنبش‌ها و حرکت‌های اعتراضی دیگر، باز هم باید گفت و گو و بحث راه بیفتد. به نظرمان آمد که این پرسش‌ها در فضایی گسترده‌تر از فضایی که معمولاً بحث‌ها میان زیست محیطی‌ها در می‌گیرد، باید مطرح شود. در نتیجه باید افرادی را برای گفت‌وگو

دور هم جمع کنیم که ایده‌ها و پرسش‌های گوناگونی دارند؛ البته این ایده‌ها و پرسش‌های گوناگون، الزاماً در تضاد یا ناهمخوان با هم نیستند. مثلاً باید افرادی را بیاوریم مانند کنشگران زیست‌محیطی که لزوماً سازماندهی شده نیستند یا افرادی از جریان‌های مختلف سیاسی یا جنبش‌های اجتماعی که هر یک به شیوه خود، جنبه‌های مختلف اعتراض علیه جامعه معاصر را منعکس می‌کنند. این چنین، زیست‌محیط در رابطه با مسئله سیاسی قرار می‌گیرد و سیاست نیز با ابتکارهای افراد و گروه‌ها برای دستیابی به چشم‌انداز یک نهاد جدید در جامعه که با آرزوها و امیالشان همخوان باشد، مرتبط می‌شود. البته هم‌زمان مراقبیم که از افتادن در دام نقد از بالا یا نقد پدرسالارانه باید پرهیز کرد؛ زیرا این گونه نقد، این وظیفه را برای خود قائل است که کنشگران را آگاه کند و بر همین مبنا، به یک عمل جایگزینی ساده و محض مبادرت ورزد.

در واقع، باید از توسعه نقش مشاوران جنبش زیست‌محیطی دوری گزیده و آن را از بیرون و از بالا نگاه نکنیم، در عین حال باید بکوشیم خود را در دام حقیقت مبارزاتی کنشگران نیندازیم. این نگرش یکی از شروط اصلی بود تا گفت‌وگو به اهدافش برسد. اما همان گونه که می‌دانیم، صرف گوشزد کردن خطرات، ما را از آن‌ها در امان نگه نمی‌دارد.

محتوای مناظره‌ها به خوبی نشان می‌دهد که امکان بحث درباره مبارزه ضداتمی، زیست‌محیط و سیاست وجود دارد، بدون آنکه توسعه فناوری جانشین مرکز مباحث قرار گیرد. این نکته، خود بیانگر نقدی ضمنی بر این اندیشه ساده‌انگار و غلط است که می‌پندارد فناوری جانشین، به علت پویایی‌اش، برای نابودی جامعه کنونی و ساخت جامعه‌ای کاملاً متفاوت، کافی است. به همان اندازه اشتباه است که فناوری را ابزاری خنثی و مفید برای هر هدفی در نظر بگیریم. همین قدر خطاست اگر گمان کنیم فناوری برای سازماندهی و معنابخشی به جامعه کافی است و فقط باید آن را تغییر داد تا جامعه‌ای جدید ساخته شود. وجود جوامع مختلف که فناوری‌های مشابهی را استفاده می‌کنند، گواه خلاف این دست گمان‌هاست.